

**„JÖVŐÉPÍTÉS” című Pályázati Program**  
**IDŐSZAKOS BESZÁMOLÓ**  
**MŰVÉSZETTERÁPIÁS FOGLALKOZÁSSOROZAT**  
**2019. 05. 01. - 2019. 07. 05. időszaka**

Művészetterápiás foglalkozásaink egyben a személyiség érést és a gyermek, serdülő szocializációját elősegítő tevékenység. Olyan sajátos általam kifejlesztett művészetterápiás módszert alkalmazok, amely képes a bennük lévő feszítő szorongást előidéző lelki traumákat előhívni, hogy azt a képzőművészet nemes eszközeivel szimbolikusan megjeleníteni tudják. Így a bennük lévő lelki problémákból, traumákból művészi értéket tudnak létrehozni. Fontosnak tartom, hogy elhiggyék, hogy ők is értékesek és képesek értékeket létrehozni saját egyéniségükből, pszichéjükéből. Sajnos korábbi traumatizációjuk miatt kialakult bennük a tanult tehetetlenség, alkalmatlanság és inkompetencia érzéssel küszködnek. Ha megtapasztalják, hogy önkifejező módon az alkotás segítségével értéket tudnak előállítani akkor később az élet más területén is elhiszik magukról, hogy képesek az akadályokat leküzdeni, képesek célokat elérni, képesek terveiket megvalósítani nem lesznek sodródóvá, hanem kézbe veszik sorsukat, építik jövőjüket.

Ezért főképp az alkotás segítésére fókuszálok, és mivel állandó alkalmatlanság érzettel küszködnek, ezért rajzolás közben személyesen megszólítva őket, állandóan biztatom, megerősítem őket.

Nem csak egyéni feladatokat adok nekik, hanem közös képeket is alkotunk ahol a másikkal való együttműködést is gyakorolhatják védett terápiás közegben. Mivel saját traumáik és személyiségfejlődésük elmaradottsága miatt eléggé önközpontúak, nehéz számukra a másik emberhez való kapcsolódás, illeszkedés, elfogadás közös produktum létrehozása. Így a művészetterápiás tevékenység során ez is változik, szociális kompetenciáik fejlődnek.

Művészetterápiás foglalkozásaikon többek között a természet változásrendjére épülő önkifejező alkotó programot valósítunk meg, amely az eredendő gyermeki kifejezőmódra, a belső látásra, és az ebből táplálkozó népi műveltségre, ősi természet-mitológiára épít. A népművészeti motívumokat és szimbólumokat nem másolják, hanem belülről átélve, továbbgondolva teremtik meg saját személyes szimbolikus képi világukat az alkotó gyermekek, serdülők és felnőttek. A népművészeti szimbólumok kiindulópontot jelentenek a természet folyamatainak átéléséhez, mely keretet adhat a saját elszenvedett traumáiknak, érzelmi elhanyagolásaik önkifejező módú szimbolikus feldolgozásához. A népművészeti formák felszabadító hatása mintát adhat az alkalmatlanság érzéssel küzdő, az interneten felnövekvő generációk számára, hiszen minden történelmi korban egyaránt működő ösképek rejlenek bennük. A mai ember élete töredezett ezért nagyon fontos, hogy a gyerekek, fiatalok folyamatokat éljenek át, ezért nagyon jó a természet folyamatainak szimbolikus átélése.

Rajzolás közben, egyfajta „alkotói atmoszféra” megteremtésének érdekében, a témához illő és a gyerekek által is elfogadható zene szól.

Amikor elkészült az alkotás, akkor egyfajta „tükörként” eléjük tartva megkérdezem, hogy szerintük, milyen érzelmek jelennek meg a rajzon, és ezt az alkotó hogyan formálta meg, mivel fejezte ki, önkéntelenül is. Elsősorban az alkotó véleményét kérem, de a többi gyermek is gyakran hozzá szokott szólni. Természetesen ezeket az érzelmeket az alkotás során nem tudatosan kifejezze ki az alkotó, sokszor nehezebbre is esik, hogy ezt verbálisan is megfogalmazza. Ezzel a mentalizáció képességet, az érzelmek felismerését is fejlesztjük, mivel az

alkotásokat felfoghatjuk úgy is, mint hogy explicit módon mentalizálja a gyermek, serdülő saját belső szelf állapotait, belső szelf érzeteit. „Az explicit mentalizáció szimbolikus, ennek megfelelően, ha azért festünk, vagy azért szerzünk zenét, hogy mentális állapotainkat reprezentáljuk – miként az a művészetterápiában lenni szokott – akkor szintén explicit mentalizációról beszélünk.” (Fonagy Péter 2008.)

**Május 21.-** A Baranya MGYK Pécsi Gyermekotthonában elhelyezett gyermekek számára tartottam foglalkozást, különböző életkorú fiuknak és lányoknak egyaránt. (Alsó tagozatos kortól, kiskamasz, illetve serdülő korú gyerekeknek)

A foglalkozás témája a virágnitító május időszakot dolgoztuk fel, népművészeti motívumok segítségével.

Szintén az időszakot jelölő, Bika csillagkép jelét, mint hívóképet dolgoztuk fel (♉). Üzbég népi hímzés és Kórósi református mennyezetkazettájának segítségével. Továbbá az indiai népművészetből is merítettünk, mutattam színes bikafejeket, azokat is feldolgozták.

A természetben ilyenkor a növényi lét teljesedik ki. A fák lombkoronájának dúsulása, kigömbölyödése, a lágyszárú növények tövükben erősödése zajlik. A rét csupa illat, virág, ilyenkor virágzik a legtöbb növény, feltámadnak a pillangók, kőverre híznak az állatok.

A Kos csillagképe, kétoldalt kívülről visszagömbölyödik, visszacsatolódik önmagába, hogy létrehozza a népművészeti motívumon, az ezt az időszakot jelölő Bika csillagkép jelét. Művészetterápiás és pszichológiai szempontból, az életszenvedély a személyes ragaszkodás saját életünkhöz, önmagunk építésének ideje. Ha állandóan csak önmagunkból adunk, akkor kiüresednek lelki tartalékaink, ezért szükségesek olyan időszakok, amikor önmagunk erősítésére, építésére, létezésünk csodálatos átélésére nagyobb hangsúlyt fektetünk, ami az önmagunkká válás, a kiteljesedés élményét nyújtja.

Miután az időszak és az azt kifejező formák sajátosságait megértették a gyerekek, nem lemásolják a népművészeti motívumokat, hanem projekciós felületnek értelmezve, továbbalkotják, belevéve saját érzéseiket, gondolataikat.

A gyerekek nagyon eredeti alkotásokat készítettek, sok kreativitással, gondolatisággal, egyéni formavilággal. Megnéztük egymás alkotásait és megbeszéltük, hogy milyen érzelmeket sugároznak.

**Május 27.** - Szigetváron, a Batthyány utcai Lakásotthonban elhelyezett serdülő-korú lányoknak tartottam foglalkozást. A témája, a virágnitító május időszakot dolgoztuk fel szintén a népművészeti motívumok segítségével. Szintén az időszakot jelölő, Bika csillagkép jelét, mint hívóképet dolgoztuk fel. Üzbég népi hímzés és Kórósi református mennyezetkazettájának segítségével. Továbbá az indiai népművészetből is merítettünk, mutattam színes bikafejeket, azokat is feldolgozták.

A természetben ilyenkor a növényi lét teljesedik ki. A fák lombkoronájának dúsulása, kigömbölyödése, a lágyszárú növények tövükben erősödése zajlik. A rét csupa illat, virág, ilyenkor virágzik a legtöbb növény, feltámadnak a pillangók, kőverre híznak az állatok.

Kos csillagképe, kétoldalt kívülről visszagömbölyödik, visszacsatolódik önmagába, hogy létrehozza a népművészeti motívumon, az ezt az időszakot jelölő Bika csillagkép jelét. Művészetterápiás és pszichológiai szempontból, az életszenvedély a személyes ragaszkodás saját életünkhöz, önmagunk építésének ideje. Ha állandóan csak önmagunkból adunk, akkor kiüresednek lelki tartalékaink, ezért szükségesek olyan időszakok, amikor önmagunk erősítésére, építésére, létezésünk csodálatos

átélésére nagyobb hangsúlyt fektetünk, ami az önmagunkká válás, a kiteljesedés élményét nyújtja.

Miután az időszak és az azt kifejező formák sajátosságait megértették a gyerekek, nem lemásolják a népművészeti motívumokat, hanem projekciós felületnek értelmezve, továbbalkotják, belevéve saját érzéseiket, gondolataikat. A foglalkozás kezdetén nagy ellenállás volt bennük. Hogy csökkentsem ellenállásukat, felajánlottam, hogy az ő általuk szeretett zenére rajzoljanak. Egyikőjük okos telefonját bedugta a hangszóróba, a többiek kívánságait figyelembe véve, állította össze a zeneszámokat. Utána már lelkesebben rajzoltak. A foglalkozás végén megnéztük egymás alkotásait és megbeszéltük, hogy milyen érzelmeket sugároznak.

**Május 28.** - A Baranya MGYK Pécsi Gyermekotthonában elhelyezett gyermekek számára tartottam foglalkozást, különböző életkorú fiuknak és lányoknak egyaránt. (Alsó tagozatos kortól, kiskamasz, illetve serdülő korú gyerekeknek.)

A foglalkozás témája a szárból szökellő június megjelenítése rajzban, az időszak a növekedés ideje, a nyár kezdete. A réteken, szinte ember nagyságúra nő a fű, a fák lombkoronája megnyúlik. Az élőlények, és így az ember kedve is az ég fele törekszik. Az időszakhoz kötődik az Ikrek csillagkép, kitüntetett helyzete. Az ikerség is a földi természeti viszonyokra utal.

Az ikrek bár egy-többől fakadnak, mindig versengenek egymással, és ezzel a nemes versengésükkel valójában egymást segítik abban, hogy minél hamarabb felnőjenek, magasabb szintre jussanak. Az ember nagyságú fűszálak is így versengenek egymással, hogy a nap felé törjenek. A Kórósi Református Templom mennyezetkaszettáján a Bika csillagkép jele felül kinyílik és két szárra bontódik, amely azonban alul ívesen továbbra is összekapcsolódik. Szimbolizálva, hogy a két szár, az ikerpárt jelenti, alul az összekapcsolódás pedig az összetartozásra utal. Művészetterápiás és pszichológiai szempontból ez az időszak a lelki-szellemi mozgás és áramlás ideje. Nyitott, mozgékony, eleven, meleg, szangvinikus temperamentum kapcsolódik hozzá, továbbá a kamasz-illetve serdülőkor, ami maga a változás. Harc folyik a lélekben a kamasz és a serdülő között. Június a személyiségfejlődése szempontjából a legnagyobb átváltozást szimbolizálja, melyben a felnőtté váláson túl benne rejlik az ember és Isten kapcsolatának spiritualitáshoz vezető útja is. A megmérettetés ideje: aktuálissá válik az önismeret, önuralom, az egyéniséggé váláson való munkálkodás. A személyiségen belül a gondolkodásnak és a szellemi dimenzióknak nyílnak új terek. Az emberi életre vonatkoztatva előtérbe kerül a kapcsolatteremtés, az empátia, mások gondolataink megértése.

Miután az időszak és az azt kifejező formák sajátosságait megértették a gyerekek, nem lemásolják a népművészeti motívumokat, hanem projekciós felületnek értelmezve, továbbalkotják, belevéve saját érzéseiket, gondolataikat.

Az elkészült rajzok folytatásaként második feladatukban, nagy szíveket rajzoltak, amelyek vágyaikat fejezték ki. Volt aki a szívbe bele írta, hogy Anya- Apa, volt aki szerelmére gondolt, volt aki hiányzó ikertestvér bátyjait jelenítette meg. Ez a családból kiemelt gyerekek és fiatalok problematikája, hiányzó kapcsolataikat ily módon is tudják feldolgozni nonverbális eszközökkel.

Megnéztük egymás alkotásait és megbeszéltük, hogy milyen érzelmeket sugároznak.

**2019. Június 15. – Komló - Mohács**

Komlón a Damjanich utcai Lakásotthonban élő fiúk és a Munkácsy utcai Lakásotthonban élő lányok számára tartottam foglalkozást. A másik helyszín utána, még azon a napon Mohács, Különleges szükségletűek Gyermekotthonában volt vegyesen különböző korosztályú fiúk és lányok számára.

A foglalkozás témája: Egy nagy közös kép készítésével kezdtük, a felhőket jelenítettük meg, mintha felhők közt utaznánk, a madarakkal együtt. Megnéztünk egy olyan video bejátszást, amelyben egy idomított szirti sas hátára szerelek egy kamerát, elengedték Dubaiiban a toronyépület tetejéről, körbe keringve szép lassan szállt le, így teljesen madártávlatból láttuk a repülés élményét. Utána egy fotót vetítettem ki, ami felhőket ábrázolt. A felhők között lévő madarakon kívül, odarajzolták a felhőkön utazó embereket, illetve az felhőn álló Istent szárnyakkal, a mennyország kapujával, továbbá villámokat is rajzoltak utalva a nyári zivatarokra. Közben Vivaldi Négy évszakjából a nyarat játszottam le, amely zenében megjelennek hegedűvel és nagybőgővel megidézett dörgések és villámlások. Az égi háborút megidéző zenei részeket, külön is átbeszéltük a gyerekekkel. A két foglalkozáson összesen négy nagyméretű közös kép született, kettő Komlón, kettő Mohácson.

Utána mindkét helyszínen, a szárba szökkenő Júniust jelenítettük meg egyéni rajzokon, úgy, hogy a fűszálakat megszemélyesítettük, emberalakú formákká formáltuk, melyek így versenyeznek egymással. Volt aki egy tájképen dolgozta fel a témát, és egy embert ábrázolt mely, kaszálja a fűvet. Ez arra utal, hogy van aki képes volt, és szimbolikusan elvonatkoztatva valóságtól gondolkodni, hogy a fűszálak emberalkuvá válnak, volt akinél ez az absztrakció nem működött és konkrétan valóságként rajzolta meg a füvek szárba szökellését, megnyúlását.

A különös alkotások elkészülte után, megbeszéltük a gyerekekkel közösen az alkotás folyamatát, ki milyen részt rajzolt meg, kik azok akik összedolgoztak, kik azok akik önállóan csak egy felületet rajzoltak meg.

**Június 17.** - Szigetváron, Batthyány utcai Lakásotthonban serdülő-korú lányoknak tartottam foglalkozást. A téma A foglalkozás témája a szárba szökellő június megjelenítése rajzban, az időszak a növekedés ideje, a nyár kezdete. A réteken, szinte ember nagyságúra nő a fű, a fák lombkoronája megnyúlik. Az élőlények, és így az ember kedve is az ég fele törekszik. Az időszakhoz kötődik az Iker csillagkép, kiténtetett helyzete. Az ikerség is a földi természeti viszonyokra utal.

**Június 18.** – A Baranya MGYK Pécsi Gyermekotthonában elhelyezett gyermekeknek tartottam foglalkozást, különböző életkorú fiuknak és lányoknak egyaránt. (Alsó tagozatos kortól, kiskamasz, illetve serdülő korú gyerekeknek.)

A foglalkozás témája: továbbra is a szárba szökellő június és az ikerség megjelenítése a feladat. Ezt kiegészítettük az Üzbég hímzések motívumaival. Továbbá rákokat is rajzoltak egyéni feldolgozva, a második rajzon továbbra is maradt a szív motívum, melyek lényekké alakultak át. Ezekben már emberi viszonyok, nagy és kicsi összetartó lények, melyek konfliktusban vannak egymással. Spontán módon a közösségben betöltött szerepüket szociális státuszért való harcukat, konfliktusukat is feldolgozták.

Megnéztük egymás alkotásait és megbeszéltük, hogy milyen érzelmeket sugároznak.

**Június 22.** - Komlón a Damjanich utcai Lakásotthonban élő fiúk és a Munkácsy utcai Lakásotthonban élő lányok számára tartottam foglalkozást. A másik helyszín a Mohács, Különleges szükségletűek Gyermekotthonában volt vegyesen különböző korosztályú fiúk és lányok számára.

A foglalkozás témája: Sarlóshintó július a természet bőségének, érlelődésének ideje. Ilyenkor érik a legtöbb gabonaféle a táplálék gazdagságát szórva a természet teremtményei elé. Ez az időszak az örök természetanyaság megidézésének ideje. Ahogy az anya testével táplálja gyermekét, így táplálja a természet is gyermekeit. Nem véletlenül képviseli ezt az időszakot a Rák csillagkép (♋), hiszen a rák testén hordozza ezernyi kikelt fiát. A Tejút a Nyilas csillagkép után a másik oldalon ilyenkor kapcsolódik be az elliptika körrendszerébe. Erre utal a Rák csillagkép jele, mely a Galaxisunk forgását idézi meg. De megidézi a Holdat is, állandóan változó sarló alakjával, amely ősidők óta a női minőség szimbóluma. Nem véletlen, hiszen a nők termékenységhez kötődő ciklus váltásai a Hold ciklusváltásához kapcsolódnak. Ez a Rák csillagképpel jelenik meg a kazettánkon is.

Az idáig egymásból következő jelek kazettáinkon most hirtelen megpördülnek, megfordulnak, utalva ezzel a nyári napfordulat idejére is, hiszen ezután már elkezdenek rövidülni a nappalok.

Művészetterápiás és pszichológiai szempontból az érettség, a teljesség, az anyaság, a család archetípusa. A kötődés és függés megjelenítése az alkotófolyamatban, az individuális és közösségi én fejlesztése, a közöttük lévő kapcsolat tudatosítása, a nőiességhez, az anyasághoz, a párkapcsolathoz fűződő érzések alkotófolyamattal történő tudatosítása és szükség esetén korrekciója. Ebben az időszakban előtérbe kerül a fiatalok felnőtté válása, felelősségtudatának ébredése, szülővé válása. A gyerekek egy része rákokat rajzolt, behelyezve őket egy tájba. Megnéztük egymás alkotásait és megbeszéltük, hogy milyen érzelmeket sugároznak.

**Június 24.** - Szigetváron, Batthyány utcai Lakásotthonban serdülő-korú lányoknak tartottam foglalkozást.

A foglalkozás témája: Sarlóshintó július a természet bőségének, érlelődésének ideje. Ilyenkor érik a legtöbb gabonaféle a táplálék gazdagságát szórva a természet teremtményei elé. Ez az időszak az örök természetanyaság megidézésének ideje. Ahogy az anya testével táplálja gyermekét, így táplálja a természet is gyermekeit. Nem véletlenül képviseli ezt az időszakot a Rák csillagkép (♋), hiszen a rák testén hordozza ezernyi kikelt fiát. A Tejút a Nyilas csillagkép után a másik oldalon ilyenkor kapcsolódik be az elliptika körrendszerébe. Erre utal a Rák csillagkép jele, mely a Galaxisunk forgását idézi meg. De megidézi a Holdat is, állandóan változó sarló alakjával, amely ősidők óta a női minőség szimbóluma. Nem véletlen, hiszen a nők termékenységhez kötődő ciklus váltásai a Hold ciklusváltásához kapcsolódnak. Ez a Rák csillagképpel jelenik meg a kazettánkon is.

Az idáig egymásból következő jelek kazettáinkon most hirtelen megpördülnek, megfordulnak, utalva ezzel a nyári napfordulat idejére is, hiszen ezután már elkezdenek rövidülni a nappalok.

Művészetterápiás és pszichológiai szempontból az érettség, a teljesség, az anyaság, a család archetípusa. A kötődés és függés megjelenítése az alkotófolyamatban, az individuális és közösségi én fejlesztése, a közöttük lévő kapcsolat tudatosítása, a nőiességhez, az anyasághoz, a párkapcsolathoz fűződő érzések alkotófolyamattal történő tudatosítása és szükség esetén korrekciója. Ebben az időszakban előtérbe kerül a fiatalok felnőtté válása, felelősségtudatának ébredése, szülővé válása.

Megnéztük egymás alkotásait és megbeszéltük, hogy milyen érzelmeket sugároznak.

**Július 02.-05.-ig - Sikonda tábor**

A Mecsek hegység egyik erdőjében, Sikondán, a gyermeküdülőben táboroztak a gyermekek, több napon keresztül. A különböző szabadidős programok között, minden nap foglalkozást tartottam a táborban, ahol szintén én is ott aludtam. Nagy élmény volt a számomra, és a gyermekek számára is, hogy szinte az erdőben laktunk, a fák között voltak, kis házakban a szálláshelyek, így kihasználtuk a természet adta lehetőségeket, érzelmileg hatott ránk a természetben levés élménye. A központi épületben kaptam egy nagyobb termet, ahova az alábbi beosztásban jöttek a különböző gyermekcsoportok:

-**július 02.** - Sikonda tábor - Mohácsiaknak

-**július 03.** - Sikonda tábor - PGYO-soknak

-**július 04.** - Sikonda tábor - Komlóiaknak

-**július 05.** - Sikonda tábor -Szigetváriaknak

A foglalkozási téma, többféle is volt, mivel sok idő jutott az alkotásra, így több témát is feldolgoztunk. A nyári napforduló, a Rák időszakában voltunk. Kivetítettem Rák formákat, egy középkori kódexből melyek a csillagok között ábrázolják a Rák csillagképet, továbbá az Űzbég himzést melyre egy rák volt hímezve.

Aztán kivetítettem, színes nyári gyíkokat, ezt is feldolgozták a gyerekek, volt aki a gyíkokból, egy mitikus képet alkotott "A gyíkiszörny védi az utat az ég felé., címet adva az alkotásának.

Utána, volt lehetőségük nagyméretű festmények készítésére, ahol többnyire az általuk kitalált nyári éjszakákat jelenítették meg, de volt aki a lábnyomait örökítette meg. Temperával és porpasztell krétával dolgoztunk. A vastag ecsetekkel felhordott színes temperafestékekkel elég pazarlóan bántak, mindent összekentek a helységben, padlót, asztalokat, amelyben különös módok keveredtek a színek. Ezeket a színes festék pacnikat felitattuk kis lapokra, melyek megszáradva érdekes színes színátmenteket, struktúrákat hoztak létre. Ezeket a színes tempera foltokat egészítették ki a gyerekek színes ceruzával, különböző lényeket rajzolva közé. Volt, akinél ez sziklás tengerparttá alakult. Különös álmok, mesészerű rajzok jöttek létre. A végén megnéztük egymás alkotásait és megbeszéltük, hogy milyen érzelmeket sugároznak.

Pécs, 2019. 10. 31.

Platthy István  
művészetterapeuta